

Yttrande över utredning och lagförslag om komplementär och alternativ medicin SOU 2019:15 och SOU 2019:28

Dnr 02411-2019

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att lämna yttrande enligt förslaget.

Sammanfattning

Regeringen tillsatte i april 2017 en statlig utredning med uppdrag att se över området komplementär och alternativ medicin och vård. Utredningen har lämnat delbetänkande och slutbetänkande med förslag på åtgärder samt ny lagstiftning för området. Regionen ställer sig överlag positiv till de förslag som ges men framför också ett antal förslag utöver dessa.

Ärendet

Utredningen om komplementär och alternativ medicin och vård presenterar ett flertal förslag samt ny lagstiftning som syftar till att ge medborgarna bättre underlag för välinformerade val om de överväger att anlita komplementär och alternativ vård samt tillgodose patientsäkerhet och patientinflytande vid användning av denna vård. Utredningen har även utrett hur en policy för att införa nya behandlingsmetoder, inklusive komplementär och alternativ medicin, i hälso- och sjukvården bör se ut.

Förslag i slutbetänkande SOU 2019:28

I slutbetänkandet föreslår utredningen åtgärder för att öka patientinflytande och patientsäkerhet inom annan vård och behandling än den som bedrivs inom den etablerade vården. Det finns idag ett förbud för andra än hälso- och sjukvårdspersonal att behandla tre allvarliga sjukdomar: cancer, epilepsi och diabetes. Utredningen föreslår att det av säkerhetsskäl införs ett generellt förbud för andra än hälso- och sjukvårdspersonal att behandla allvarlig sjukdom. Förslaget omfattar inte bara allvarliga kroppsliga utan även allvarliga psykiska sjukdomar. Medan det ska vara förbjudet att behandla dessa sjukdomar i sig, ska symtomlindrande åtgärder vara tillåtna. Det ska vara förbjudet att utreda och behandla sjukdomar hos barn under 15 år och sjukdomar i samband med graviditet, detta oavsett sjukdomens svårighetsgrad. Symtomlindrande behandling för barn och gravida ska dock vara tillåten. Det ska vara förbjudet att utanför hälso- och sjukvården behandla vissa smittsamma sjukdomar, att utföra kirurgiska ingrepp och provtagningar som medför fullständig penetration av kroppens samtliga hudlager samt att ge allmän bedövning och injektioner.

Några av förslagen, främst de som rör symtomlindrande åtgärder, kan komma att innebära utökade möjligheter till vård med komplementära metoder. Andra förslag kommer att innebära tydligare begränsningar av hur dessa

metoder kan användas. De lagändringar som föreslås avser att stärka säkerheten för särskilt skyddsvärda grupper som barn, foster och de med allvarliga sjukdomar.

Bestämmelser om utövande av komplementär och alternativ vård är i dag infogade i patientsäkerhetslagen. Utredningen föreslår att de samlas i en ny lag, lagen om vissa begränsningar i rätten att yrkesmässigt utföra vård. De straffbestämmelser som finns i patientsäkerhetslagen överförs väsentligen oförändrade till den nya lagen. Dock ska det i den nya lagen ingå en bestämmelse om straffansvar för den som inte bara uppsåtligt utan även av oaktsamhet orsakar skada eller fara för skada. Bristande kunskaper eller erfarenhet ska inte befria från ansvar.

Förslag i delbetänkande SOU 2019:15

Gällande allmänhetens tillgång till obunden information om komplementär och alternativ vård föreslår utredningen bland annat att en särskild flik skapas på 1177 Vårdguiden om dessa metoder. För att förbättra hälso- och sjukvårdens insikter i komplementär och alternativ medicin föreslås att utbildning inom området motsvarande cirka 1–2 högskolepoäng införs på vissa vårdutbildningar. Syftet är att patienter och hälso- och sjukvårdspersonal ska kunna föra samtal om dessa metoder och därmed underlätta för patienter att fatta informerade beslut om sin vård. Socialstyrelsen föreslås även ta fram ett utbildningsmaterial om området riktat till hälso- och sjukvårdspersonal. Införande av nya behandlingsmetoder i hälso- och sjukvården föreslås baseras på ett ursprungsneutralt förhållningssätt där komplementära metoder kan tas upp i hälso- och sjukvården på samma villkor som andra metoder. Statens beredning för medicinsk och social utvärdering föreslås få i uppdrag att utvärdera de komplementära metoder som kan vara aktuella.

Bilagor:

Remissyttrande Komplementär och alternativ medicin och vård SOU 2019:28 och 2019:15

Delbetänkande Komplementär och alternativ medicin och vård – säkerhet, kunskap, dialog SOU 2019:15

Slutbetänkande Komplementär och alternativ medicin och vård – ny lagstiftning SOU 2019:28

Protokollsutdrag skickas till:

Verksamhetsdirektör

Divisionschef Närsjukvård

Divisionschef Länssjukvård